

nieuws BRIEF

Nummer 10, derde jaargang, juni 1998

Inhoud

- 1 Interview:** Drie specialisten belichten wijzigingen in het Bees
- 3 Van Alphen over:** Nieuwe nota's, nieuwe kansen
- 4 Helpdesk:** Vragen aan de helpdesk
8.40 amvb Horeca
- 6 KWS 2000:** Milieusymposium FOCWA
Subsidieprojecten
Factsheet polyesterharsverwerking
Maatregeloverzicht KWS 2000
- 7 NeR:** Bijzondere regeling: crematoria
wel, brouwerijen niet
Water: Reiniging op straat
- 8 Energie:** Energiebesparingsnota
stuurt aan op intensivering beleid
Bodem: Aanvullingen NRB
Afval- en emissiepreventie:
Infobladen 'Werken met preventie'
- 9 Asbest:** Veel ontwikkelingen
- 10 Verschenen:** Overzicht nieuwe publicaties
Stand der techniek/ALARA:
Oproep aan bevoegd gezag
voor kunststofverwerkers
Landbouw: Knelpunten
veehouderijbeleid
- 11 FO-Industrie:** Het Werkboek
metalelektronica
- 12 Agenda**
De stem van InfoMil
Wat is InfoMil?
Colofon

Bijlage: Overzicht energiesubsidies

Wijziging Bees moet NO_x-emissie verder terugdringen

Verzuring is een van de grote milieuproblemen. Zwaveldioxide (SO₂) en stikstofoxiden (NO_x), uitgestoten door het verkeer en andere verbrandingsinstallaties, reageren in de lucht of na neerslag tot zuren die schadelijk zijn voor gewassen en dieren, bodem, water en gebouwen. Al in de eerste versie van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) zijn maatregelen tegen die emissies opgenomen. Op het gebied van stof en SO₂ worden de reductiedoelstellingen gehaald, voor NO_x is een extra inspanning nodig. Daarom is onlangs het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer (Bees) aangescherpt. Drie Bees-specialisten belichten in een gesprek de achtergronden en vooral de toekomst van de strijd tegen de verzuring: Lex de Jonge (VROM), Willem Waqué (DCMR), Jan van der Kooij (Samenwerkende electriciteits-productiebedrijven).

Voor Bees-B is de gemeente meestal het bevoegd gezag

Het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer (Bees) heeft betrekking op stationaire installaties. Voor het verkeer, de 'mobiele emissiebronnen' die tweederde van de NO_x-uitstoot veroorzaken, geldt ander beleid. Het wijzigingsbesluit Bees A (voor grote inrichtingen) en Bees B (voor de overige installaties) houdt zowel een verrui-

ming in (Bees is van toepassing op meer installaties), als een aanscherping (Bees stelt strengere eisen). In het kader bij dit artikel staan de wijzigingen in het kort.

Plus en min

Lex de Jonge, hoofd van de afdeling Bedrijven bij de directie Lucht en Energie van VROM, is al jaren betrokken bij de onderhandelingen tussen overheid en bedrijfsleven die leidden tot het Bees. Hij ziet zowel de kracht als de zwakte van het Bees. De Jonge: "Emissiebronnen van SO₂, stof en NO_x vind je in de energieproductie, industrie, raffinaderijen, land- en tuinbouw en de dienstensector (midden- en kleinbedrijf, ziekenhuizen, kantoren, etc.). Het knelpunt ligt nu bij NO_x. De doelstelling van het NMP2 is een reductie van 80 à 90 % in 2010 ten opzichte van de emissie in het peiljaar 1980.

Wat is er met Bees bereikt? In 1980 emitteerden de stationaire bronnen 190 kton NO_x. In 1995 was dat 30% gedaald tot 140 kton. Zonder Bees zou de uitstoot 330 kton geweest zijn, een toename van 70%. Er is dus een belangrijke winst geboekt, maar de reductie van 30% staat nog ver af van het doel van 80 à 90%. Daarbij: de

Lex de Jonge (foto: Rob Niemantsverdriet)

“Bees werkt, maar we zijn er nog niet.”

laatste loodjes wegen altijd het zwaarst en zijn dus het duurst.”

De toekomst van Bees

“Deze wijziging is een stap in de goede richting, maar niet de laatste. Voor de (duurdere) toekomst zien we veel in kostenverevening: een afspraak met de industrie om samen de plaatsen te zoeken waar met de minste kosten de meeste reductie gehaald kan worden. Daar moeten de maatregelen worden genomen, gefinancierd door alle bedrijven van de branche. Afspraken daarover kun je maken met grootschalige sectoren als industrie, energieproductie en raffinaderijen; daaronder valt zo'n 80 à 90% van de Bees A-bedrijven, waarvoor geen Bees-aanscherpingen meer volgen. Voor de overige bedrijven en installaties blijft het Bees, inclusief toekomstige aanscherpingen, van kracht. Verder zullen technologische ontwikkelingen de emissies verder terugdringen. Voor NO_x-demonstratieprojecten is subsidie beschikbaar. Daarnaast moeten de Europese richtlijnen in Nederland geïmplementeerd worden via Bees. Bees is dus een blijvertje, maar ik verwacht wel dat de rol ervan gaandeweg anders wordt.”

Verantwoord overleg

Jan van der Kooij, werkzaam bij de afdeling Planning en Onderzoek van de Sep, is al lang betrokken bij het overleg met de overheid waaruit onder meer het Sep-convenant is voortgekomen. “De industrie schrok aanvankelijk behoorlijk van het Bees, omdat het een flinke aanscherping was van de milieuregels, maar ging toch de dialoog aan. Er is goed overleg gevoerd

met de doelgroepen, en dat heeft duidelijke resultaten opgeleverd. Het Bees houdt rekening met de belangen van de industrie. Als een installatie voor de reiniging van rookgassen een storing heeft waardoor de uitstoot tijdelijk te hoog is, mag die toch doordraaien, dat is voor een bedrijf heel belangrijk. Die flexibiliteit is tekenend voor de verantwoorde manier waarop de partijen met elkaar omgaan. Dankzij het convenant weten we voor langere tijd wat de regelgeving zal zijn. Dat is een voorwaarde voor ontwikkelings- en demonstratieprojecten; die kunnen alleen worden gedaan als er rust is in de regelgeving.”

“Daarnaast zijn er minder positieve kanten. Met name het aanscherpen van eisen voor bestaande installaties veroorzaakt in de praktijk problemen, bijvoorbeeld op technisch en financieel gebied, wat rechtsongelijkheid in de hand kan werken. De Nederlandse emissie-eisen gaan verder dan de Europese. Zeker nu de grenzen steeds meer vervagen, moeten de eisen overal overeenkomen. Elektriciteitsbedrijven krijgen te maken met een geliberaliseerde markt, dus willen we dat onze concurrenten aan dezelfde eisen moeten voldoen als wij.”

Nageschakelde technieken?

Willem Waqué, hoofd van het bureau Vergunningen en Bedrijven van DCMR, heeft als vergunningverlener zowel te maken met Bees A- als met Bees B-bedrijven. Hoe ervaart hij de medewerking van de bedrijven? Waqué: “Vooral met sterk

Willem Waqué (foto: Rob Niemantsverdriet)

“Sommige eisen hadden best wat scherper gemogen.”

georganiseerde industrieën, zoals de chemie, valt goed te praten. In de olieraffinage is dat moeilijker, omdat er nauwelijks verbanden bestaan tussen de bedrijven. Ik

vind dat je de industrie in het algemeen best een pluim kan geven omdat zij de afgelopen jaren haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Of dat voor 2010 ook zo zal lukken – je komt steeds dichterbij duurdere maatregelen – valt te bezien, dat worden geen makkelijke onderhandelingen. Ook wij zien veel in kostenverevening.

Jan van der Kooij (foto: Rob Niemantsverdriet)

“Ik verwacht veel van de technische ontwikkelingen.”

Gezien de verantwoordelijkheid die de overheid heeft voor de luchtkwaliteit kun je je afvragen of de verbetering snel genoeg gaat. Het is goed dat er eindelijk iets aan de gasmotoren gebeurt. Vanuit mijn ervaring weet ik dat grote gasmotoren veelal zijn vervangen door andere installaties; daar is geen grote winst meer te behalen, maar bij de kleinere wel. Voor nieuwe gasturbines lijken me de voorgestelde wijzigingen niet ver genoeg gaan. Gezien de gedemonstreerde technische mogelijkheden hadden sommige eisen best scherper gemogen. Het lijkt me gezien de doelstellingen nodig om bij de grotere NO_x-bronnen zoals nieuwe gasturbines nageschakelde technieken voor te schrijven.”

De Jonge: “We hebben op verzoek van de industrie zelf steeds gesproken over ‘in-proces-maatregelen’ en de gesprekspartners de speelruimte gegeven om nageschakelde technieken te voorkomen. Die weg kunnen we niet eindeloos blijven volgen; nageschakelde technieken kunnen weer een aanzienlijke reductie opleveren. Voor de kostenverevening wordt onderzocht waar nageschakelde technieken het meest effectief kunnen worden toegepast.”

Van der Kooij: “Ik verwacht veel van de technische ontwikkelingen. De eisen aan gasturbines zijn in stappen sterk aange-

scherpt. Wij halen nu 45 gram NO_x per gigajoule, en de techniek is nog volop in ontwikkeling. Door de gasturbine-industrie wordt daarin ook volop geïnvesteerd. Als dat vanzelf gaat, moeten we niet op nageschakelde technieken mikken."

Waqué: "Je kunt de waarde zo laag stellen dat de nageschakelde techniek een vorm van een overgangsmaatregel heeft."

De Jonge: "We bouwen de druk geleidelijk op."

Eerder afspraken maken

Waqué: "Ik verwacht niet dat milieubesturen het drukker krijgen door de aanscherping van het Bees. Wel is een goede inventarisatie van de aan te passen installaties nodig. Soms laten bedrijven het op de laat-

ste maanden aankomen om de maatregelen te nemen; daardoor gaan ze over de in het Bees vastgelegde tijd heen. Die mentaliteit tref je af en toe toch nog aan. We willen daarom proberen eerder afspraken te maken over wanneer bedrijven hun aanpassingen doorvoeren. Dat moet op vrijwillige basis, want in feite heb je geen poot om op te staan: als een bedrijf op 1 januari 2000 maatregelen moet nemen, mag je op oudejaarsavond 1999 nog niks zeggen. We gaan bedrijven vragen – als het kan via de branches – of ze jaarlijks willen rapporteren over de maatregelen die ze treffen in het kader van Bees. Dat is een normaal onderdeel van ons werk."

■
getreden. Heeft u geen folder gekregen of wilt u meer exemplaren ontvangen, geef dat dan door aan InfoMil, tel. (070) 361 07 57, fax (070) 363 33 33. In de tabel hieronder de wijzigingen in een notendop.

Wijziging Bees 1998

In de InfoMil-folder *Wijziging Bees 1998* staan de belangrijkste wijzigingen in Bees A en Bees B, die op 23 april in werking zijn

De werkingssfeer van het Bees is uitgebreid: de ondergrens voor het thermisch vermogen van ketels en procesfornuizen is verlaagd van 2,5 naar 0,9 MW en ook 'oude' gasmotoren met een asvermogen van meer dan 50 kW vallen nu onder het Bees. Dat betekent een flinke uitbreiding van de Bees-B-installaties, zoals in de glastuinbouw en de dienstensector.

Bij een nieuwe of aangescherpte eis moet uiterlijk binnen vier weken een meting worden gedaan, zodat het bevoegd gezag kan vaststellen of aan de eis voldaan wordt.

InfoMil heeft een helpdesk voor Bees-vragen (tel. (070) 361 05 75, van 9.00-12.00 en 13.30-16.30) en ontwikkelt een interactief computerprogramma (voor Bees B zal dat naar verwachting rond september beschikbaar zijn, daarna volgt Bees A). Ook organiseert InfoMil voorlichtingsbijeenkomsten, afgestemd op de wensen van de deelnemers.

In de InfoMil-folder *Wijziging Bees 1998* vindt u een antwoordkaart waarop u uw belangstelling voor het computerprogramma en de workshop kunt aangeven.

André van Alphen over:

Nieuwe nota's, nieuwe kansen

Voor een uitvoeringsorganisatie als InfoMil zijn nieuwe beleidsnota's, zoals het NMP3 en de nieuwe Energienota, van groot gewicht. De rijksoverheid, de belangrijkste opdrachtgever van InfoMil, presenteert daarin immers haar beleidsvoornemens voor de komende jaren. Veel van die beleidsvoornemens zijn nog niet in termen van praktische uitvoering verwoord, wat onzekerheid veroorzaakt, maar tegelijkertijd een uitdaging vormt. Voor InfoMil stippelen de nota's een pad uit naar nieuwe activiteiten. Het is dan wel zaak af te rekenen met de scepsis die je soms ontmoet over de snelheid, kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering van de mooie plannen. Het NMP3 lijkt dik, maar vervangt dan ook NMP1 en NMP2. En misschien geldt ook de uitspraak van Goethe wel: "geen tijd om een korte brief te schrijven, dus dan maar een lange". Voor InfoMil bevat het NMP3 nieuwe aanknopingspunten, zoals op het gebied van duurzame bedrijventerreinen, de invulling van de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer, de vergunning op hoofdzaken en de intensivering van de samenwerking bij handhaving.

De nota Energiebesparing voegt nieuwe instrumenten toe en verandert de positie van bestaande instrumenten. Om de doelstelling te halen wordt er een krachtiger beroep dan voorheen gedaan op de toepassing van de wet milieubeheer. Het is nog onzeker of dit leidt tot de noodzaak om extra voorschriften voor energiebesparing in de milieuvergunningverlening op te nemen. InfoMil stelt zich als taak om de betrokkenen, met name het bevoegd gezag, bij de toepassing van dit veranderende beleidspakket te faciliteren. Dat kan alleen als InfoMil de beleidsintenties goed doordenkt, het veranderingsproces actief meemaakt en oog heeft voor de praktische uitwerking, om zo de waardevolle schakel te kunnen zijn tussen beleidsmakers en uitvoerders. InfoMil gaat ervoor.

AWF v. Alphen

André van Alphen, manager InfoMil

Stookinstallatie	Nieuwe NO _x -eis	Opmerkingen
Nieuwe gasturbines, waarvoor op of na 1 mei 1998 vergunning is verleend.	65 g/GJ	Bandbreedte tot en met 45 g/GJ, rendementsfactor niet van toepassing.
Nieuwe (aard)gasgestookte ketels waarvoor op of na 1 mei 1998 vergunning is verleend.	70 mg/m ³	
Nieuwe oliegestookte ketels en fornuizen waarvoor op of na 1 mei 1998 vergunning is verleend.	120 mg/m ³	
Nieuwe gasgestookte procesfornuizen waarvoor op of na 1 mei 1998 vergunning is verleend.	80, 110, 140 mg/m ³	Eisen gedifferentieerd, afhankelijk van soort brandstof en luchtvoorverwarming dan wel proces-uitlaattemperatuur; het bevoegd gezag kan bij sterk doorgevoerde luchtvoorverwarming een minder strenge eis stellen.
'Oude' bestaande gasgestookte ketels en fornuizen.	70 mg/m ³	De eis geldt voor ketels en fornuizen van 10 MW of minder bij brandervervanging op of na 1 mei 1998; het bevoegd gezag kan soms een minder strenge eis stellen.
'Oude' bestaande gasmotoren met een asvermogen van meer dan 50 kW.	500 g/GJ ¹ 800 g/GJ ²	Eisen gelden vanaf 1 januari 2000 en gelden niet indien motoren voor 2001 uit bedrijf worden genomen.

¹ Vergund voor 29.5.1987; rendementsfactor n.v.t.; bevoegd gezag kan in bepaalde gevallen een minder scherpe eis stellen.

² Vergund in de periode van 29.5.87 tot en met 1.8.90; rendementsfactor wordt toegepast; bevoegd gezag kan in bepaalde gevallen een scherpere eis stellen, echter niet strenger dan 270 g/GJ vermenigvuldigd met de rendementsfactor.

Vragen aan de helpdesk

(foto: Hollandse Hoogte)

Landbouw

Aan een melkrundveehouderij is ooit een Hinderwetvergunning verleend. Vanaf 1 augustus 1992 is het Besluit melkrundveehouderijen Hinderwet (thans: milieubeheer) van toepassing op de inrichting. Nu heeft de veehouderij uitgebreid en valt zij niet meer onder de werkingssfeer van het besluit. Moeten we nu een oprichtingsvergunning of een revisievergunning verlenen?

De nota van toelichting van het besluit stelt: 'Voor een inrichting die binnen de werkingssfeer van het Besluit valt, vervalt een (eventueel) eerder verleende vergunning. Dit is niet uitdrukkelijk in de amvb bepaald, maar vloeit systematisch voort uit de voor artikel 2a van de Hinderwet gekozen opzet.' (thans artikel 8.40 van de Wet milieubeheer). Aangezien de Hinderwetvergunning dus van rechtswege is komen te vervallen, dient de veehouder een oprichtingsvergunning aan te vragen op grond van artikel 8.1 Wet milieubeheer. Het bovenstaande is in jurisprudentie bevestigd (M en R 1996/32; ABRvS, 12 oktober 1995, nr E03.94.1925). In deze jurisprudentie is bovendien bepaald hoe moet

worden omgegaan met de 'bestaande rechten' van de betrokken inrichting.

Afval- en emissiepreventie

Bij een bedrijf is een aanzienlijk preventiepotentieel aangetroffen op het gebied van bedrijfsafval en gevaarlijk afval. In de milieuvergunning van een jaar oud zijn geen preventievoorschriften opgenomen. Kan een preventieonderzoek alsnog worden voorgeschreven door een aanvullend voorschrift op te nemen?

Een aanvullend voorschrift betekent een actualisatie van de vergunning op grond van artikel 8.22 van de Wm. Maar de *Leidraad Afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning* was ten tijde van de vergunningverlening als hulpmiddel bij de vaststelling van het preventiepotentieel al beschikbaar. Het is daarom niet altijd mogelijk om alsnog te kiezen voor een voorschrift waarin een preventie-onderzoek wordt vereist. Omdat dit een jaar geleden niet nodig werd gevonden, zal zo'n voorschrift namelijk moeten worden gemotiveerd op grond van nieuwe ontwikkelingen. Voorbeelden daarvan zijn een sterke toename van de afvalstromen en emissies,

of het beschikbaar komen van nieuwe technieken. Is dit niet aan de orde, dan is het stellen van het voorschrift niet meer dan een reparatieactie waarvan het bedrijf de redelijkheid kan aanvechten; mogelijk kan het ook de kosten van het onderzoek verhalen op het bevoegd gezag. Het lijkt verstandiger in dit geval een poging te doen om het bedrijf te overtuigen van de voordelen van een preventiedoorlichting, zonder dat in de vergunning vast te leggen. Het belangrijkste moment voor preventie bij vergunningverlening blijft natuurlijk het vooroverleg.

Bestuurlijk-juridisch

De gemeente heeft een ontwerp-besluit genomen. Op de laatste dag dat bedenkingen ingediend kunnen worden komt er een fax binnen met het verzoek om gehoord te worden. Moeten we dit nog toestaan?

Nee. Als op de laatste dag dat bedenkingen kunnen worden ingediend nog een verzoek om horen wordt gedaan, kan het bevoegd gezag in redelijkheid binnen de termijn geen hoorzitting meer organiseren. Dat kan de indiener in dit geval verweten worden, zo stelt de Raad van State (ABRvS, 3 juli 1997, nr. E03.95.2078).

8.40-amvb Horeca

De amvb Horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen is gepubliceerd in Staatscourant 322, 16 juni 1998, en treedt met ingang van 1 oktober a.s. in werking.

Daarnaast heeft de Raad van State bepaald dat pro-forma-bedenkingen binnen de wettelijke termijn niet toegestaan zijn (ABRvS, 2 januari 1996, nr. E03.94/1089). Het alsnog indienen van gemotiveerde bedenkingen buiten de in artikel 3:24 Awb genoemde termijn van vier weken is naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak in strijd met dit artikel en het systeem van afdeling 3.5 Awb. Bij het indienen van bedenkingen binnen de termijn moet tenminste beknopt worden aangegeven waarom de indiener zich niet met het ontwerp van het besluit kan verenigen.

De gemeente heeft besloten om met de drie personen die daarom verzocht hebben toch mondeling van gedachten te wisselen over hun bedenkingen. Moeten we de aankondiging van de hoorzitting nu ook publiceren en alle indieners van bedenkingen uitnodigen?

Nee. In artikel 3:25 Awb staat dat alleen met degenen die daarom verzocht hebben mondeling van gedachten gewisseld hoeft te worden. Niet iedere indiener van bedenkingen hoeft dus te worden uitgenodigd. Overigens wordt in de bovengenoemde uitspraak van de Raad van State (ABRvS, 3 juli 1997, nr. E0395.2078) aangegeven dat nieuwe bedenkingen die na de termijn van vier weken worden ingediend niet meer meegenomen mogen worden, dus ook niet als ze mondeling naar voren worden gebracht.

KWS 2000

Wat is de VOS-amvb?

De VOS-amvb heet voluit Besluit vluchtige organische stoffen WMS. De WMS (waarvoor het ministerie van VROM het bevoegd gezag is) vormt de grondslag voor deze amvb, die in grote lijnen drie aspecten van lakprocessen regelt:

- Indien voor het lakken gebruik wordt gemaakt van hoog-rendementspuitapparatuur (zoals HVLP-apparatuur) moet deze apparatuur zijn voorzien van een certificaat dat is afgegeven door een door VROM erkende keuringsinstantie.
- Personen die lakken met behulp van spuitapparatuur zijn verplicht om een opleiding te volgen en een certificaat te behalen. Deze verplichting wordt gefaseerd ingevoerd.
- Bij de vervaardiging van houten binnen-trappen mag de toegepaste lak niet meer dan 250 gram VOS per liter bevatten.

De VOS-amvb is als concept gepubliceerd in Staatscourant 82, 1 mei 1998.

NeR

Wij zijn bevoegd gezag voor een productiebedrijf met MIG-lasapparatuur. Welke luchtemissie-eisen gelden voor de lasrook?

Vanaf juni 1998 is het antwoord op deze vraag te vinden in het *Werkboek milieumaatregelen metaal- en elektrotechnische industrie* (zie ook p. 11 van deze Nieuwsbrief). In module C.3.1 (Lassen) uit het werkboek is een stappenplan gegeven waarmee kan worden bepaald of nabehandeling van lasrookemissies noodzakelijk en mogelijk is. Omdat het hier gaat om een bedrijf met MIG-lasapparatuur is nabehan-

Lakken met behulp van spuitapparatuur (foto: Reeken)

deling van lasrook mogelijk bij een verbruik van meer dan 1000 kg lasdraad en/of elektrodes per jaar. Mogelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld tweetraps elektrostatische filters, mechanische filters (cassettefilters), oppervlaktesfilters (patronenfilters) en doekfilters. Al deze maatregelen staan in module C.3.1 beschreven, naast reductie-maatregelen door aanpak bij de bron. De emissie-eis die normaal gesproken bij dit soort maatregelen geldt, is 10 mg stof/m³. Wanneer het om een bestaande situatie gaat, kan de lasrookemissie ook worden getoetst aan de emissie-eisen uit de NeR. De module geeft de relatie met de NeR aan.

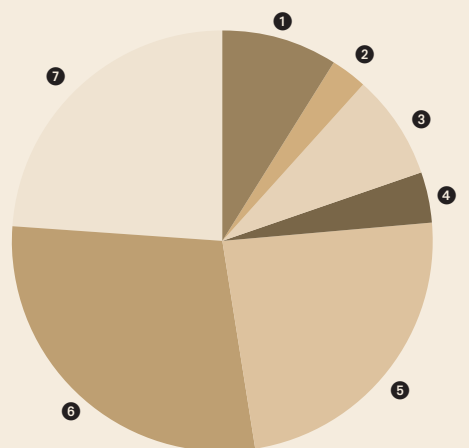
Module C.3.1. bevat verder milieumaatregelen voor andere milieuaspecten die bij lassen een rol spelen. Daarnaast spelen ook energie- en arbo-aspecten een rol. De aanpak in het werkboek kan ook toegepast worden bij niet-BMP-bedrijven uit de branche.

■

Verdeling landbouwvragen naar onderwerp

eerste halfjaar 1998

	aantal	%
1 amvb Melkrundveehouderij	92	9
2 Agrarische MDW-amvb's	28	3
3 Overige agrarische amvb's	84	8
4 Groen-Label-stallen	36	4
5 Interimwet en Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij	250	24
6 Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996	293	29
7 Overige onderwerpen	245	24
Totaal	1028	100

KWS 2000

Milieusymposium FOCWA drukbezocht

Het symposium 'Reduceren of liquideren' op 15 april trok niet minder dan 1200 autospuiters. Op het door de FOCWA georganiseerde congres stonden milieu en arbeidsomstandigheden centraal.

De heer Josephus Jitta van VROM wees op de naderende wettelijke verplichting voor autospuiters om gebruik te maken van oplosmiddelarme lakken. In de tabel hieronder wordt per productgroep aangegeven wat het VOS-gehalte maximaal mag zijn voor het spuitklare product. Het maximale VOS-gehalte voor alle productgroepen samen is vervallen.

Deze tabel vervangt die uit het *Handboek KWS 2000 en gemeenten*, geldt dus voor vergunningplichtige autospuiters, en zal daarnaast worden opgenomen in het

nieuwe Besluit herstelrichtingen motorvoertuigen milieubeheer.

Daarna kwam de VOS-amvb in het kader van de Wet Milieugevaarlijke Stoffen aan de orde. Op p. 5 vindt u hierover meer. Aan het einde van de dag ondertekenden de VVVF en de FOCWA een intentieverklaring, waarin ze onder meer overeenkomen dat de oplosmiddelarme producten door de VVVF-leden in ruime mate zullen worden aangeboden en dat het gebruik actief zal worden bevorderd door de FOCWA-leden.

VVVF en FOCWA zetten hun handtekening onder de intentieverklaring (foto: FOCWA)

Productsoort	Maximaal VOS-gehalte (spuitklaar) in g/l
Reinigers	
spuitreinigingsmiddelen	850
oppervlaktereinigers	200
Grondlagen	
washprimers	780
primer/voorklak	250
primer surfacer (1 component)	250
primer surfacer (2 componenten)	250
nat-in-nat surfacer	540
sealer1	540
Deklagen	
1-laag aflakstelsysteem (2K-lak)	420
2-laags aflakstelsysteem (basislak + blanke lak)	420*
Speciale producten	840

* Het gemiddelde wordt bepaald door het VOS-gehalte per laag te hanteren volgens de formule:

$$[a.L1 + b.L2] / [a+b] \leq 420 \text{ g/l}$$
 L1 staat voor het VOS-gehalte van de basiskleurlaag en L2 voor het VOS-gehalte van de heldere laag (clear coat); a en b staan voor het aantal keren dat een laag wordt aangebracht. De cijfers hebben betrekking op spuitklare producten en geen enkele deklaag mag meer dan 480 g VOS per liter bevatten.

Subsidieprojecten

In het kader van het programma KWS 2000 zijn in 1997 de volgende subsidieaanvragen toegekend:

- Applicatie en recycling van watergedragen (UV-)lakken op beuken en eiken stoelen en vlakke panelen van MDF, Hutten Selection Norm en P. Flens BV (houten-meubelindustrie).
- Demonstratie van een watergedragen inksysteem voor tweezijdig polyethyleen gecoat papier/karton, Polarcup Benelux BV (grafische industrie).
- Het omschakelen van een open-mal naar een gesloten-mal-fabricage-techniek voor een bestaand product en bestaande mallen, Conyplex BV (polyesterharsverwerkende industrie).
- Haalbaarheid van lossingsmiddelvrije bekistingen, marktverkenning en milieubelasting, Chemiewinkel (bouwsector, betonindustrie).

Over de voortgang en resultaten van de projecten zal in een later stadium worden gepubliceerd.

Factsheet polyesterharsverwerking

Factsheet 10 (Styreenemissie bij polyesterharsverwerking) is geactualiseerd. De factsheet geeft de stand der techniek aan voor het beperken van de styreenemissie. Alle gemeenten hebben inmiddels een exemplaar ontvangen. U kunt de gratis factsheet bij InfoMil bestellen.

Maatregeloverzicht KWS 2000

Het overzicht van KWS 2000-maatregelen, dat in september 1997 verscheen, is in het Engels vertaald. Geïnteresseerden kunnen na 1 augustus een exemplaar bij InfoMil opvragen.

Bij het vertalen bleek dat in het Nederlandse maatregeloverzicht een paar onjuistheden stonden. De wijzigingen en aanpassingen zijn verzameld op een erratumblad, dat naar alle houders van het *Handboek KWS 2000 en gemeenten* is verzonden.

NeR

Bijzondere regeling: crematoria wel, brouwerijen niet

De NeR-werkgroep voor de bierbrouwerijen heeft haar werkzaamheden beëindigd zonder dat ze erin geslaagd is om een bijzondere regeling voor de bierbrouwerijen op te stellen. Vooral de vaststelling van de relatie tussen geurbelasting en hinder bleek een onoverkomelijk knelpunt. De bijzondere regeling voor nieuwe crematoria is er wel gekomen. Op 1 juli treedt de regeling in werking.

Er komt geen bijzondere regeling voor de bierbrouwerijen (foto: Reeken)

Nu er voor de brouwerijbranche geen bijzondere regeling is, moeten bierbrouwerijen behandeld worden als categorie-2-bedrijven; dit wordt toegelicht in de brief van de minister van VROM van juni 1995 (zie de NeR, Bijlage 2).

Studies

In de loop van het project van de NeR-werkgroep heeft de brancheorganisatie Centraal Brouwerij Kantoor (CBK) enkele studies laten uitvoeren:

- *Bedrijfstakonderzoek geurproblematiek brouwindustrie (beschrijving van een modelbrouwerij)*. Witteveen + Bos, AdS.150.1.
- *Eindrapportage vervolgonderzoek geurproblematiek brouwindustrie (emissie-bepalende effecten en kosten van dampcompressie en condensatie bij een brouwerij)*. Witteveen + Bos, AdS.150.2.
- *Onderzoek geurkwaliteit brouwerijgeur*. TNO-MEP, R 98/015.

Meer informatie over de resultaten van deze studies is beschikbaar bij het CBK in Amsterdam, tel. (020) 625 22 51.

Crematoria

De tekst van de bijzondere regeling voor nieuwe crematoria is inmiddels goedgekeurd door de Commissie Emissies Lucht (CEL). De regeling wordt als aanvulling 5 toegestuurd aan alle NeR-abonnees. De bijzondere regeling is gericht op het terugdringen van de emissie van nieuwe crematoria, waarbij de nadruk ligt op de kwikuitwerp. Dat laatste is nodig omdat de kwikuitwerp van de Nederlandse crematoria in de komende 25 jaar zou verdubbelen als er geen maatregelen worden getroffen. Uit onderzoek is gebleken dat er nageschakelde technieken bestaan waarmee de kwikemissie gereduceerd kan worden.

In een later stadium wordt gewerkt aan een regeling voor bestaande crematoria.

Water

Reiniging op straat

In de openbare ruimte – ‘op straat’ – wordt heel wat gereinigd, zoals gevels, bushokjes, reclamezuilen, markten en tramrails. Ook worden graffiti en aanplakbiljetten verwijderd. Milieubedrijven worden regelmatig met dit soort zaken geconfronteerd en zijn er relatief veel tijd aan kwijt. Bovendien weten de bedrijven die de reinigingsactiviteiten uitvoeren niet aan welke voorschriften ze moeten voldoen.

Op reiniging zijn allerlei wettelijke kaders en procedures van toepassing, en die verschillen ook nog eens per activiteit. Kaders die steeds weer terugkomen zijn onder meer de Wet milieubeheer (afvalwater), KWS 2000, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet bodembescherming en de Wet milieugevaarlijke stoffen. Een voorbeeld: wordt er afvalwater geloosd op de riolering, dan moet een ontheffing van het lozingsverbod worden aangevraagd. De procedure daarvoor vergt echter ongeveer een half jaar. In de praktijk leidt dat er toe dat dergelijke lozingen vaak worden gedoogd.

Landelijke aanbeveling

Een werkgroep van de Overleggroep afvalwater is bezig met het uitwerken van een landelijke aanbeveling, op basis van beleid dat gemeenten voor eigen gebruik hebben ontwikkeld. Belangrijkste doelen zijn een eenvoudige procedure (bijvoorbeeld een melding via één loket) en duidelijke voorschriften, die bij de betrokkenen op voorhand bekend zijn. Heeft u voorbeelden van eigen beleid, suggesties, of overige nuttige informatie? Neem dan contact op met InfoMil.

Gevelreiniging (foto: Stichting Bouwresearch)

Energie

Energiebesparingsnota stuurt aan op intensivering beleid

Op 7 april heeft minister Wijers van Economische Zaken de Energiebesparingsnota 1998 aan de Tweede Kamer aangeboden. De nota zet voor het volgende kabinet de mogelijkheden voor intensivering van het energiebesparingsbeleid op de agenda. Voor de milieuvergunningverlener heeft de nota een open einde: energiebesparing via de milieuvergunning krijgt een belangrijker plaats, met extra aandacht voor kennis en capaciteit, maar voornamelijk is dat niet vertaald in concrete acties.

De consequenties van de aangekondigde intensivering worden zo goed mogelijk op een rij gezet in de nieuwe circulaire *Energie in de milieuvergunning*, die naar verwachting na de zomer wordt vastgesteld. In dit artikel zetten we enkele hoofdpunten uit de nota op een rij.

Rentevoet

Voor de industrie wordt het criterium van de 'simpele' terugverdientijd voor procesmaatregelen losgelaten. In plaats daarvan wordt het uitgangspunt voor maatregelen een interne rentevoet van 15%.

Verder willen de sectoren basismetaal, raffinaderijen, chemie, papierindustrie en elektriciteitsproductie qua energieprestatie tot de wereldtop gaan behoren. Voor hen wordt een 'benchmarking'-protocol ontwikkeld.

MJA's

De meerjarenaafspraken (MJA's) worden na 2000 voortgezet. Het verbreden en verdiepen van deze tweede-generatieafspraken krijgt daarbij de nadruk, door het opnemen van nieuwe thema's als doorbraaktechnologieën, integraal ketenbeheer en optimalisatie van bedrijfsterreinen. Voor de sector industrie wordt de milieuvergunning alleen genoemd als mogelijkheid voor een meer verplichtende benadering van niet-MJA-bedrijven.

Bodem

Aanvullingen NRB

In april zijn de hoofdstukken 6 en 7 van de Nederlandse Richtlijnen Bodembescherming verschenen. De aanvullingen zijn samen met een nieuwe versie van hoofdstuk 10 verzonden naar alle NRB-houders. Bij deze verzending is een informatiefolder gevoegd over de NRB-workshops die InfoMil organiseert voor (vooral) vergunningverleners en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Aanmelden kan via InfoMil. Hoofdstuk 9 en de Richtlijn Monitoring verschijnen in juli.

Gebouwen

Voor gebouwen wordt de voortzetting aangekondigd van de energieprestatienormering (EPN) voor nieuwbouw en de introductie van een energieprestatiekeurmerk (EPK) voor bestaande bouw. Er moet nog wel het nodige worden afgestemd tussen dit soort beleidsinstrumenten en de herziene 8.40-amvb's Wm in de dienstensector en het midden- en kleinbedrijf.

Al met al zou de nota kunnen resulteren in een taakverzwaring voor provincies en gemeenten, maar dan wordt daar ook wat tegenover gesteld. De kwestie zal, zo staat er, "waar nodig aan de orde worden gesteld in het bestuurlijk overleg met provincies en gemeenten, met als oogmerk het

sluiten van een convenant, waarbij ook de ondersteuning van rijkszijde aan de orde zal komen."

De Energiebesparingsnota 1998 is te bestellen bij het Ministerie van EZ, afdeling Informatie en Nieuwsvoorziening, tel. (070) 379 88 20. De nota is ook op Internet te vinden: www.minez.nl.

Afval- en emissiepreventie

Nieuwe informatiebladen 'Werken met preventie'

Milieuambtenaren die afval- en emissiepreventie aan de orde willen stellen bij een bakkerij, een vleesbedrijf of een zorginstelling gebruiken ze al: de informatiebladen 'Werken met preventie'. Met op de bedrijfspraktijk toegesneden informatie hebben de informatiebladen inmiddels een vaste plaats in de gereedschapskist van preventiegerichte vergunningverleners en handhavers.

Onlangs zijn drie nieuwe informatiebladen 'Werken met preventie' verschenen:

- A11 Basiskennis
- A12 Supplement Verpakken
- A13 Supplement Catering

Uit de titels blijkt al dat deze bladen niet zijn gericht op een branche, maar op activiteiten die in veel bedrijfstakken voorkomen. Het blad *Basiskennis* gaat vooral in op hoe een milieuambtenaar preventie bij een bedrijf kan introduceren. In de supplementen draait het om specifieke informatie:

- voorbeelden van preventiemaatregelen
- wettelijk kader

- relevante informatiebronnen en instanties.

De supplementen zijn losbladig, zodat ze te gebruiken zijn in combinatie met het blad *Basiskennis*, maar ook met de eerder verschenen informatiebladen.

De informatiebladen zijn verspreid onder alle gemeenten, samenwerkingsverbanden, provinciale preventieteams, regionale inspecties, waterkwaliteitsbeheerders en enkele intermediaire organisaties. Overige belangstellenden kunnen de bladen aanvragen bij InfoMil.

Veel nieuwe ontwikkelingen asbest

De afgelopen maanden brachten veel nieuws op het gebied van asbest: **aanpassing van de regels voor particulieren en voor certificatie, de voorbereiding van een spoedregeling voor asbestwegen, de publicatie van de Leidraad asbestonderzoek en zes regionale voorlichtingsbijeenkomsten, georganiseerd door InfoMil.** Dit artikel biedt een overzicht.

Certificatieplicht

In het Asbest-verwijderingsbesluit (Stb. 1993, 290) zijn voorschriften opgenomen voor het verwijderen van asbest uit bouwwerken en objecten, zoals treinen, schepen en wegen. Het besluit bevat onder meer een certificatieplicht voor asbestverwijdering en voor de asbestinventarisatie die aan verwijdering voorafgaat.

Onlangs werd het Besluit tot wijziging van het Asbest-verwijderingsbesluit gepubliceerd (Stb. 1998, 171). Dat wijzigingsbesluit bevat een regeling die niet-gecertificeerde bedrijven de mogelijkheid biedt om alsnog een KOMO-procescertificaat asbestonderzoek of asbestverwijdering te halen. In het besluit staan ook enkele extra vrijstellingen van de certificatieplicht voor asbestverwijdering. Die vrijstellingen zijn in lijn met een reeks vrijstellingen van de verplichting dat bij asbestverwijderingswerkzaamheden een deskundig toezicht-houder asbestloop (DTA) aanwezig moet zijn (een verplichting op grond van het Arbeidsomstandighedenbesluit). Voor de vrijgestelde werkzaamheden gelden overigens wel andere voorschriften.

De voorschriften van het wijzigingsbesluit die betrekking hebben op bouwwerken zullen naar verwachting medio 1998 worden opgenomen in de zesde serie wijzigingen van de Model-bouwverordening 1992 van de VNG. Ze treden in een gemeente in werking zodra ze zijn opgenomen in de gemeentelijke bouwverordening; dit moet op uiterlijk 1 april 1999 zijn gebeurd. De voorschriften van het wijzigingsbesluit met betrekking tot objecten hebben een rechtstreekse werking en gelden sinds 28 april 1998.

Particulieren

Het toepassen en hergebruiken van asbest is voor bedrijven en instellingen al sinds 1 juli 1993 verboden, maar de Regeling tot wijziging van de Regeling Bouwbesluit materialen (Staatscourant 1998, 77) verbiedt ook particulieren asbest toe te passen in een bouwwerk. Bovendien maakt de regeling het voor gemeenten eenvoudi-

Asbestonderzoek (foto: Oerlemans Van Reeken)

ger de eigenaar van een bouwwerk te bewegen tot het treffen van maatregelen als zich in een bouwwerk niet-hechtgebonden asbest bevindt dat niet of niet goed is afgeschermd door asbestvrij materiaal. Dit kan namelijk risico's voor de gebruikers opleveren. De regeling bevat een bepalingsmethode en een beoordelingsmodel, met behulp waarvan kan worden vastgesteld of maatregelen nodig zijn. De regeling treedt op 1 juli 1998 in werking.

Asbestwegen

In de buurt van de voormalige asbestfabriek in de gemeente Goor en mogelijk ook rond de voormalige asbestfabriek in de gemeente Harderwijk bevinden zich wegen die in het verleden zijn verhard met asbestcementafval. Recent is aannemelijk geworden dat ten minste een persoon als gevolg van het gebruik van deze wegen mesotheliom (long- en buikvlieskanker) heeft opgelopen. Binnenkort (medio 1998) wordt een spoedregeling gepubliceerd die eigenaren van niet-afgeschermd asbestbevattende wegen verplicht om deze wegen voor 1 januari 2000 te laten afgraven of afdekken met asbestvrij materiaal, zoals asfalt of

beton. Voor een aantal eigenaren komt er een eenmalige subsidieregeling, die binnenkort wordt gepubliceerd.

Leidraad asbestonderzoek

Op basis van het Asbest-verwijderingsbesluit zijn voorschriften opgesteld voor de asbestinventarisatie die voorafgaat aan gehele of gedeeltelijke sloop van een bouwwerk. Uitgangspunt is dat de aanvrager van een sloopvergunning een inventarisatierapport moet overleggen, dat door een KOMO-gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf is opgesteld. Op deze verplichting gelden enkele uitzonderingen. De voorschriften zijn uitgewerkt in de vierde serie wijzigingen van de Model-bouwverordening 1992 van de VNG (dd. 2 juli 1997) en moeten inmiddels door alle gemeenten in de bouwverordening zijn verwerkt. De *Leidraad asbestonderzoek* (mei 1998) biedt gemeenten een handleiding voor het uitvoeren van deze voorschriften.

In de leidraad wordt ook ingegaan op de hierboven beschreven veranderingen in de regelgeving voor particulieren en voor certificatie. De leidraad is te bestellen bij de VNG-uitgeverij, tel. (070) 373 88 88.

Voorlichtingsbijeenkomsten

De leidraad kwam uitgebreid aan de orde op zes regionale voorlichtingsbijeenkomsten over asbestonderzoek, in mei en juni. Er kwamen in totaal zo'n 500 mensen naar de bijeenkomsten, die in opdracht van VROM werden georganiseerd door InfoMil. De bijeenkomsten werden goed gewaardeerd, zo bleek uit de evaluatieformulieren.

Met uw vragen kunt u terecht bij InfoMil.

Metingen op een asbestweg in Twente

Verschenen

De publicaties hieronder zijn onlangs verschenen of verschijnen binnenkort. Ze worden verspreid onder het bevoegd gezag. Extra exemplaren kunnen (uitsluitend per fax, (070) 363 33 33) worden besteld bij InfoMil. De uitgaven zijn gratis, tenzij anders vermeld.

Bodem

B02 *Richtlijn monitoring bodemkwaliteit bedrijfsmatige activiteiten*. Verkrijgbaar vanaf begin juli 1998. Prijs f 25,-.

Aanvullingen NRB: de hoofdstukken 6 en 7 zijn verzonden aan NRB-abonnees. Hoofdstuk 9 verschijnt in juli.

Afval- en emissiepreventie

A11 *Werken met preventie, basiskennis*.

A12 *Werken met preventie, verpakken*.

A13 *Werken met preventie, catering*.

Stand der techniek/ALARA

T01 *Milieu-informatieset Hout- en Meubel-industrie* (derde versie).

T02 *Milieu-informatieset Kunststofverwerkende industrie* (eerste versie).

Bees

LB01 Folder *Wijziging Besluit emissie-eisen stookinstallaties* (Bees) 1998.

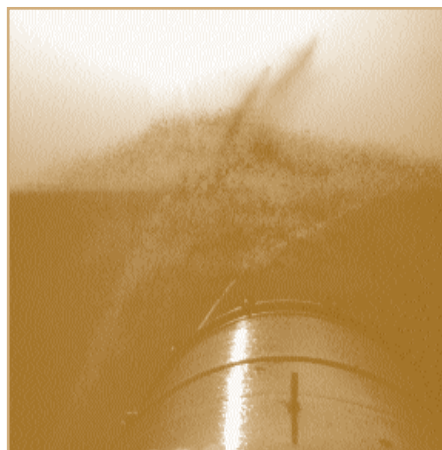
KWS 2000

L20 *Overview of KWS 2000 Measures* (het Engelstalige overzicht van KWS-maatregelen). Verkrijgbaar augustus 1998.

NeR

De aanvullingen 3 en 4 zijn verzonden aan abonnees. Aanvulling 5 volgt binnenkort.

■

Mestsproeiwagens op Texel (foto: Broere)

Stand der techniek/ALARA

Oproep aan bevoegd gezag voor kunststofverwerkers

InfoMil is vorig jaar begonnen met het proefproject Stand der techniek/ALARA. Het project is gericht op het ordenen en overzichtelijk presenteren van informatie over de stand der techniek, om zo de communicatie tussen bevoegd gezag en de bedrijven in het midden- en kleinbedrijf te verbeteren. Inmiddels zijn er twee informatiesets verschenen: een voor de hout- en meubelindustrie, en een voor de kunststofverwerkende industrie.

De documenten bieden per bedrijfstak informatie over processen, de bijbehorende milieuaspecten en een overzicht van mogelijke milieumaatregelen. Er is gestreefd naar overzichtelijkheid en er wordt steeds verwezen naar achterliggende informatiebronnen. De documenten worden regelmatig geactualiseerd.

Oproep

De verschenen documenten zijn tot nu toe beperkt verspreid onder een kleine groep gebruikers om ervaringen in het gebruik te peilen.

InfoMil is op zoek naar vergunningverleners die op korte termijn vooroverleg willen beginnen met een kunststofverwerkend

bedrijf en die willen vertellen over hun ervaringen met het gebruik van de informatieset.

U kunt het document aanvragen bij InfoMil. U krijgt dan twee exemplaren toegezonden, een voor uzelf en een voor het betreffende bedrijf of zijn vertegenwoordiger (milieuadviseur of bedrijfsmilieudienst). Wij noteren uw gegevens en nemen te zijner tijd contact met u op.

Na de zomer verschijnt de derde versie van de informatieset voor de hout- en meubelindustrie. Verder verschijnen dit jaar nog informatiesets voor houtverduurzaming en de mengvoederindustrie.

■

Landbouw

Knelpunten veehouderijbeleid

In een brief van 29 april aan alle gemeentebesturen (kenmerk: DWL/98041170) gaat de minister van VROM in op het ammoniak- en stankbeleid naar aanleiding van de problemen die de VNG signaleerde bij de uitvoering van dat beleid.

De Interimwet ammoniak en veehouderij (lav) wordt gerepareerd naar aanleiding van de recente uitspraken 'Uden' en 'Sevenum' van de Raad van State. De wijziging van de lav treedt op zijn vroegst najaar 1998 in werking. Op de wijziging kan zonder instemming van de aanvrager van een milieuvergunning niet vooruitgelopen worden.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de eerste jurisprudentie over de Richtlijn veehouderij en stankhinder. De RvS vindt dat de inzichten over de aanvaardbaarheid van stankhinder wat betreft de indeling in omgevingscategorieën onvoldoende zijn gemotiveerd (21 april en 7 mei 1998, nrs. E03.97.0115 en E03.97.0614). De

minister adviseert de indeling in omgevingscategorieën uit de brochure Veehouderij en Hinderwet aan te houden.

Afstandmeting

Daarnaast hebben recente uitspraken jurisprudentie opgeleverd die nog niet in de brief van de minister wordt genoemd. De RvS is van oordeel dat bij de afstandsmeting tot gevoelige objecten bij mechanisch geventileerde stallen onder voorwaarden mag worden uitgegaan van de ventilatie-uitlaat (E03.97.0870).

De regeling die in de richtlijn is opgenomen over Groen-Labelstallen in overbelaste situaties vindt de RvS niet aanvaardbaar, omdat in sommige gevallen bestaande emissierechten doorbroken moeten worden (E03.96.1767).

Verder wordt aangekondigd dat de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij voortaan halfjaarlijks geactualiseerd zal worden.

■

Vers van de pers: het Werkboek metalektro

Het beslaat twee stevige ordners en geldt als hét standaardwerk voor de uitvoering van het milieubeleid in de metalektro-industrie: het *Werkboek milieumaatregelen metaal- en elektrotechnische industrie* is klaar. Na de handboeken voor de grafische en de textiel- en tapijtindustrie is dit het derde op rij. Bedrijven kunnen met de werkboeken een bedrijfsmilieuplan (BMP) opstellen, en voor de overheid functioneert het als toetsingskader.

Het doelgroepbeleid voor de industrie is een vrucht van het poldermodel, en ook het Werkboek is tot stand gekomen in overleg tussen bedrijfsleven en overheid. Projectleider was Eric Gerding van de VNG. Welke rol speelde de VNG bij het opstellen van het Werkboek en wat kunnen bedrijven en overheid er aan hebben?

Gerding: "De VNG is trekker voor deze tak van industrie. De metalektro is een bedrijfstak met heel uiteenlopende bedrijven, van Philips tot een graveerbedrijfje. Meestal is de gemeente bevoegd gezag voor de milieuvergunningen. Vandaar dat de VNG een logische partij was.

Het werkboek moet het bedrijven zo gemakkelijk mogelijk maken bij het uitzetten van hun milieubeleid. Het geeft niet alleen aan hoe je in overleg met het bevoegd gezag een BMP kunt opstellen, maar bevat ook een heel compleet overzicht van mogelijke milieumaatregelen per bewerkingsproces, die in een BMP kunnen worden opgenomen.

De overheid kan het werkboek gebruiken als naslagwerk bij het beoordelen van een BMP. Het geeft beschrijvingen van bewerkingsprocessen en een overzicht van de stand der techniek en de milieumaatregelen die een bedrijf kan nemen. Met het werkboek kun je gemakkelijk nagaan of een bedrijf een realistisch beeld geeft van zijn bedrijfsvoering en de milieumaatregelen.

Het geeft milieuambtenaren meer bagage mee voor hun gesprekken met bedrijven. Ik verwacht dat gemeenten door de komst van het werkboek deze bedrijfstak vaker projectmatig gaat benaderen, want daarvoor kun je veel efficiënter werken. Bovendien is de bereidheid bij bedrijven om mee te werken vaak groter als ze weten dat hun concurrenten op dezelfde wijze worden benaderd. Als bedrijven een BMP opstellen, verloopt de vergunningverlening vaak soepeler. De VNG wil voor de koppeling tussen vergunning en BMP (vergunning op maat) in de metalektro-industrie een handreiking uitbrengen."

Voorlichtingsbijeenkomsten over het werkboek

Het *Werkboek milieumaatregelen metalektro* is zo'n omvangrijk boek dat de vergunningverleners die er mee moeten werken wel wat ondersteuning kunnen gebruiken. Daarom verzorgt FO-Industrie voorlichtingsbijeenkomsten over het werkboek. Deskundigen maken u wegwijs in het Werkboek en gaan in op de rol van de overheid bij het opstellen van een BMP.

Ook geeft FO-Industrie desgewenst informatie over hoe je projectmatig bedrijven per branche kunt stimuleren om een BMP op te

stellen. Het programma neemt een dagdeel in beslag en wordt aangepast aan de wensen van de deelnemers.

Aan de bijeenkomsten zijn geen kosten verbonden. Het minimum aantal deelnemers is tien. Vraag zo nodig een bijeenkomst aan met meerdere gemeenten of een samenwerkingsverband.

Bent u geïnteresseerd, neem dan contact op met Marinus Stulp van FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15.

Het Werkboek Milieumaatregelen metalektro

Voor welke bedrijven?

In Nederland worden ruim 14.000 bedrijven gerekend tot de metalektro-industrie, van eenmansbedrijfjes tot multinationals.

Wie heeft het werkboek opgesteld?

Overheid en bedrijfstakorganisaties samen, in het kader van de Intentieverklaring uitvoering milieubeleid metaal- en elektrotechnische industrie.

Voor wie is het bestemd?

Voor de metalektrobedrijven en de vergunningverlenende overheden.

Wat staat er in?

Informatie over de bewerkingsprocessen die in deze bedrijfstak veelvuldig voorkomen, zoals gieten, stralen, en het thermisch aanbrengen van metaallagen. Voor ieder bewerkingsproces zijn milieuaspecten beschreven en milieumaatregelen geformuleerd die in het BMP kunnen worden opgenomen.

Waar is het verkrijgbaar?

Het werkboek is toegestuurd aan gemeenten, waterschappen, provincies en regionale directies rijkswaterstaat. Bedrijven die lid zijn van Vereniging FME-CWM en/of Metaalunie kunnen het werkboek bestellen bij hun bedrijfstakorganisatie. Bedrijven die geen lid zijn, kunnen het werkboek bestellen bij de VNG-Uitgeverij in Den Haag, tel. (070) 373 88 88. Overheden die een extra boek willen bestellen, kunnen hiervoor contact opnemen met FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15.

Heeft u nog vragen?

Met vragen over het werkboek kunt u contact opnemen met de helpdesk van InfoMil, tel. (070) 361 05 75.

Rapporten kunt u opvragen bij FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15. Voor vragen over de doelgroepconvenanten kunt u contact opnemen met de helpdesk van InfoMil, tel. (070) 361 05 75.

Agenda

22-24 september Haztech 98

Internationale vakbeurs en conferentie op het gebied van industriële veiligheid en milieutechniek.
Ahoy, Rotterdam.
Informatie: (010) 282 13 06.

22-24 september Energy Economy

Beurs en congres over duurzame energie. Met een overzicht van economisch rendabele toepassingen, diensten en innovaties bij het efficiënt gebruiken van energie.
RAI, Amsterdam
Informatie: (030) 239 36 41.

22-25 september Aquatech

Internationale waterbeurs; congressen en workshops.
RAI, Amsterdam
Informatie: (020) 549 12 12.

oktober-november Instructiebijeenkomsten art. 8.40-amvb's

Vijf regionale bijeenkomsten voor het bevoegd gezag ter introductie van de nieuwe amvb's. Met een toelichting op het nieuwe beleid, de Leidraad Handhaving en de informatiebladen van InfoMil.

U ontvangt te zijner tijd meer informatie.

Colofon

Redactieadres Postbus 30732,
2500 GS Den Haag. Fax (070) 363 33 33

Redactie en productie Frans Brand,
Dick van Teylingen (: Netwerk voor
communicatie, Rotterdam)

Coördinatie voor InfoMil Roselie Wijtenburg

Vormgeving Verhey & Associates, Rotterdam

Basisontwerp Conefrey/Koedam BNO,
Oude Wetering

Druk Macula, Boskoop

Oplage 7000 exemplaren
ISSN 1385 - 5492

De volgende Nieuwsbrief verschijnt in oktober.
Overnemen met bronvermelding is toegestaan.

De stem van InfoMil

"InfoMil, goedemorgen, met Muriël Troussel". Ruim honderd keer per dag neemt Troussel de telefoon op; in de afgelopen twee jaar waren dat zo'n 50.000 telefoontjes. Maar de stem van InfoMil doet meer dan alleen opnemen. Ze noemt zichzelf 'een combinatie van wegwijzer en verdeelstation'.

Troussel: "Je moet een beller laten uitpraten, maar toch snel uitvinden waar 'ie naar toe wil. Het kan bijvoorbeeld om een publicatie gaan, of een typische vraag voor VROM. Hooft de vraag bij InfoMil thuis, dan kijk ik wie er voor dat onderwerp in huis zijn. En zo nodig haal ik hun elektronische agenda op m'n scherm. Om me voor te bereiden plus ik de Nieuwsbrief uit. Zo weet ik beter wat er allemaal op me afkomt."

Bereikbaarheid

"We zijn een tijdje minder bereikbaar geweest. Heel vervelend. Het loopt ook echt storm aan de telefoon: in maart hebben we meer dan duizend vragen geregistreerd. Bovendien hebben we last van een technische storing. Dan zet ik mensen even in de wacht, maar komen ze daar nooit meer uit. Er wordt wel aan gewerkt: de technische problemen worden aangepakt, er is een extra telefoniste en de voorzieningen worden uitgebreid."

Wisseldiensten

"Bellers vergeten wel eens dat iemand niet continu voor vragen beschikbaar kan zijn. Medewerkers moeten op de hoogte blijven,

Muriël Troussel (foto: Rob Niemantsverdriet)

hebben vergaderingen, of geven een voorlichtingsbijeenkomst. Daarom werken we met wisseldiensten en is de helpdesk voor de verschillende onderwerpen ook niet altijd direct bereikbaar. We geven dan aan wanneer de specialist wél bereikbaar is. Meestal is dat de volgende werkdag."

Nog een ding wil de stem van InfoMil graag kwijt: "Bestellingen en adreswijzigingen hebben we het liefst per fax."

InfoMil is op werkdagen bereikbaar van 9.00-12.00 en van 13.30-16.30 uur:
tel. (070) 361 05 75, fax 363 33 33.

Wat is InfoMil?

Vergunningverleners moeten goed op de hoogte zijn van de technische, juridische en procedurele kanten van milieubeleid. Dat geldt evenzeer voor de bedrijven en instanties waarop vergunningen, algemene regels, convenanten, richtlijnen en afspraken van toepassing zijn.

Ter ondersteuning van de uitvoering van het milieubeleid is InfoMil opgericht, het kennis- en informatiecentrum dat tot in details op de hoogte is van milieubeleidsinstrumenten en de stand der techniek.

InfoMil biedt ondersteuning met een helpdesk, die antwoorden zoekt op milieuvraagstukken van technische of juridische aard, of op beleidsmatige en procedurele vragen. Daarnaast maakt en verspreidt InfoMil brochures en andere informatieproducten, en geeft het praktijkgerichte instructiebijeenkomsten. In InfoMil zijn veertien aandachtsgebieden gebundeld:

- Stafbureau Nederlandse emissierichtlijnen (NeR)
- Projectbureau KWS 2000
- Bureau Energie in de Milieuvergunning (bEM)
- Bestuurlijk-juridische ondersteuning
- Bodembescherming (NRB, ENBB)
- Helpdesk doelgroepbeleid milieu en industrie
- Afval- en emissiepreventie
- Indirecte lozingen afvalwater
- Asbest
- Landbouw
- EuroBAT
- Bees (NO_x)
- Geluid
- Externe veiligheid

InfoMil is een initiatief van VROM en Economische Zaken, in samenspraak met IPO en VNG. Het bureau is een zelfstandig onderdeel van Novem en Senter.